

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : 71366025-031-1435
Konu : Soru Önergesi

17/12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :a)Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21/11/2013 tarihli ve KAN.KAR.BŞK. 43452547-120.00-7/33402-252941 sayılı yazısı.
b)Başbakanlık Kanunlar Kararlar Genel Müdürlüğünün 27/11/2013 tarihli ve 31853594-610-2-6205-6354 sayılı yazı.

İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/33402 esas sayılı yazılı soru önergesi cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

EKİ:
Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sn. Bülent ARINÇ)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN UMUT ORAN TARAFINDAN TEVCİH
EDİLEN 7/33402 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVAPLARI**

Uluslararası hukukta basın özgürlüğünü düzenleyen Avrupa İnsan hakları Sözleşmesinin 10'ncu maddesi; *"Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü, haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir.*

Görev ve sorumluluklar da yükleyen bu özgürlüklerin kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplumda ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin yayılmasının önlenmesi veya yargı erkinin yetki ve tarafsızlığının güvence altına alınması için gerekli olan bazı formaliteler, koşullar, sınırlamalar veya yaptırımlara tabi tutulabilir." hükmünü taşımaktadır.

Anılan konu Ülkemizde, Anayasanın 28 ilâ 32 nci maddeleri arasında düzenlenmiştir. 28'nci maddenin; *"Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz.*

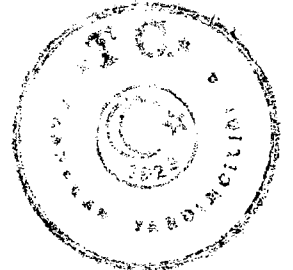
Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.(...)" hükmüyle, basın özgürlüğü Anayasal güvence altına alınmıştır.

Basın özgürlüğü konusunda Avrupa Birliği normlarına ve gelişmiş demokratik ülkelerin standartlarına ulaşılabilmesi amacıyla 09.06.2004 tarih ve 5187 sayılı Basın Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Kanunun hazırlık aşamasında, basın sektörünün bütün temsilcilerini bir araya getiren İletişim Şurası toplanmış, basının sorunları ve ihtiyaçları her boyutu ile tartışılarak önerilen çözümler, bu Kanunun hazırlanmasına kaynaklık etmiştir. Ayrıca Avrupa Konseyi tarafından oluşturulan bir medya grubuyla da ortak çalışmalar yapılmıştır. Katılımcı bir anlayışla hazırlanan ve basın camiası tarafından takdirle karşılanan söz konusu Kanun, ifade ve basın özgürlüğünün sağlanması bakımından AB standartlarını yakalayan bir Kanun olmuştur.

Basın Kanununun 3'üncü maddesi; *"Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir.*

Basın özgürlüğünün kullanılması ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlâkının, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, Devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabilir." hükmünü içermektedir. Bu metin AİHS'nin 10'uncu maddesinde yer alan hükme uygun bir düzenleme olup, gazetecilik mesleğine geniş güvenceler getirmektedir.

Anılan Kanunda, gazetecilerin haber kaynaklarını hiçbir şekilde açıklamaya zorlanamayacağı; düzeltme ve cevabın yayımlanmaması ile basılmış eserleri engelleme, tahrir ve bozma fillerine uygulanan yaptırımlar dışında, para cezalarının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilemeyeceği öngörülmüş bulunmaktadır.

Bilahare, ifade özgürlüğünün genişletilmesi amacıyla, Basın Kanununun “Yargıyı Etkileme” başlıklı 19’uncu maddesi, 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanunun 105’inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

19.01.2013 tarihli ve 28533 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6385 sayılı Kanunun 15’inci maddesiyle, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40’inci maddesine eklenen hükümler uyarınca, gazetecilere fiili hizmet zammından (yıpranma payı) yararlanma imkânı tanınmıştır.

Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünün daha ileriye taşınması için son yıllarda önemli yasal düzenlemeler yapılmıştır. Aynı paralelde ve özgürlükçü bir anlayışla bu yöndeki çalışmaların sürdürülmesine devam edilecektir.

Evrensel hukukun temellerinden olan Kanun Önünde Eşitlik ilkesi Anayasamızın 10’ncu maddesinde; *“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...)*

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.” şeklinde düzenlenmiştir.

Yargı mercileri adli olaylarla ilgili işlem yaparken suç işleyenin mesleğini değil suçun niteliği esas almaktadır. Tutuklu gazeteciler, gazetecilik mesleği ile ilgisi olmayan suçlardan dolayı bağımsız mahkemelerde yargılanarak, hüküm giymişlerdir. Terör örgütüne üye olmak, Emniyet Görevlilerine ateş açmak, resmi belgede sahtecilik yapmak, silahlı soygun gerçekleştirmek ve masum insanlara silahlı saldırılarda bulunmak sadece Türkiye’de değil dünyanın her yerinde suç olarak değerlendirilmekte ve failer hakkında işlem yapılmaktadır.

Gazetecilik faaliyetleriyle ilgisi olmayan suçlardan dolayı gazetecilere dokunulmazlık talep edilmesinin evrensel hukukla çeliştiği, buradan hareketle yanlış zemine oturtulan basın özgürlüğüne ilişkin tartışmalarla hem Türkiye’ye, hem de bağımsız Türk yargısına haksızlık edildiği değerlendirilmektedir.

